

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту
/назва факультету/

Кафедра Психології
/назва кафедри/

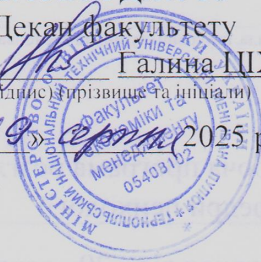
ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан факультету

Галина ЦХ

(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» Серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психофізіологія

/назва дисципліни/

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

/шифр і назва галузі знань/

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

/назва/

спеціальність 053 «Психологія»

/шифр і назва/

освітня програма «Психологія»

/назва/

спеціалізація

/назва/

вид дисципліни вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки

/обов'язкова/вибіркова/

Тернопіль – 2025 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психофізіологія»

(назва дисципліни)

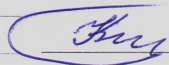
для студентів факультету економіки та менеджменту

(назва факультету)

Розробник:

Асистент кафедри психології,

(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

 / Оксана Козак /

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри психології

(назва)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

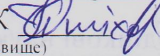
Завідувач кафедри Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

(підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
факультету економіки та менеджменту

(назва)

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Секретар НМК / Оксана ПОТІХА /

(підпис) (ініціали та прізвище)

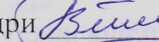
Робоча програма погоджена:

Спеціальність 053 «Психологія»

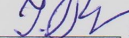
(шифр і назва)

освітня програма «Психологія»

(назва)

Завідувач випускової кафедри Василь ВИШНЬОВСЬКИЙ /

(підпис) (ініціали та прізвище)

Гарант освітньої програми Ірина ПЕРІГ /

(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,5/135	4,5/135
Аудиторні заняття, год.	48	18
Самостійна робота, год.	87	117
Аудиторні заняття		
- лекції, год.	32	10
- лабораторні, год.	-	-
- практичні заняття, год.	16	8
- семінарські, год.	-	-
Самостійна робота		
- підготовка до лабораторних (практичних, семінарських) занять	25	9
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	26	72
- виконання контрольних завдань	-	-
- виконання індивідуальних завдань	-	-
- виконання курсових проєктів (робіт)	-	-
- підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	36	36
Екзамен		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання - 64%;
- заочна (дистанційна) форма навчання - 87%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у майбутніх психологів наукових уявлень про фізіологічні основи психічної діяльності людини. Розкрити фізіологічні основи психічних явищ виявлення і з'ясування досягнень психофізіології протягом тривалого періоду її становлення і розвитку; оволодіння сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень з питань сучасної психофізіології, зокрема оцінки, прогнозу і управління станами людини, психофізіологічних основ пізнавальних психічних процесів, психомоторної і сенсорної організації людини.

Завдання навчального курсу “Психофізіологія”:

1. Засвоєння базових знань про анатомо-фізіологічні механізми роботи мозку та нервової системи.
2. Формування розуміння психофізіологічних процесів, що лежать в основі когнітивних функцій.
3. Набуття навичок використання емпіричного матеріалу в діагностиці і корекції психофізіологічних станів людини;
4. Набуття навичок пошук фізіологічних закономірностей, які визначають психічну діяльність та поведінку;
5. Опанування методів дослідження психофізіології, зокрема електроенцефалографії (ЕЕГ), нейровізуалізації, тестів на функціональний стан нервової системи.
6. Аналіз зв'язку психічних процесів із біологічними основами, включаючи роль нейротрансмітерів, гормонів і біоритмів.
7. Застосування психофізіологічних знань у практичній діяльності психолога для діагностики, корекції та розвитку психічних функцій людини.

За результатами вивчення дисципліни студент набуде таких компетентностей:

- Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

- Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення

- Фахові:

СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК12. Знання та розуміння функціональних обов'язків та специфіки діяльності психолога в різних установах.

СК13. Вміння застосовувати професійні знання в різних галузях психологічної практики, реалізуючи принцип професійної мобільності.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР19. Реалізовувати професійну мобільність, що передбачає індивідуальну траєкторію та вибір сфери зайнятості психолога.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2		
1	Тема 1. Психофізіологія як наука, методи досліджень 1. Предмет та завдання психофізіології, взаємозв'язок з іншими науками. 2. Методи психофізіологічних досліджень 3. Морфо-функціональні особливості нервової системи	4	2
2	Тема 2. Психофізіологія сенсорних процесів 1. Загальні властивості сенсорних процесів. 2. Нейронні моделі сприйняття. Узагальнена модель сенсорної системи. 3. Психофізіологія слухової і вестибулярної системи	4	2
3	Тема 3. Психофізіологія нюхової і смакової системи. Інтрорецептори 1. Сенсорна система смаку: будова смакових рецепторів, сприйняття та центри смакових відчуттів. 2. Сенсорна система нюху: будова, функція та кіркове представництво. 3. Психофізіологія вісцерально-сенсорної та сомато-сенсорної систем. Інтерорецептори	4	2
4	Тема 4. Психофізіологія зорової системи. Психофізіологічні основи рухової діяльності людини 1. Сенсорна система кістково-м'язового апарату. 2. Будова і функції периферійної частини зорового аналізатора (очного яблука). Будова і функції сітківки. 3. Поняття рухової діяльності та будова опорно-рухового	4	2

	апарата. Організація рухової системи. 4. Схема управління руховою діяльністю (за О.Р. Малхазовим). Опанування рухової діяльності.		
5	Тема 9. Психофізіологія адаптації. Психофізіологія пам'яті 1. Загальні уявлення про адаптацію. Види адаптації. 2. Загальні уявлення про пам'ять та її фізіологічні основи. 3. Види пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті.	4	2
6	Тема 6. Психофізіологія уваги. Психофізіологія емоцій 1. Поняття про увагу, її природу та значення. Види та форми уваги. 2. Основні властивості уваги. Способи управління увагою. 3. Поняття емоції і почуття. Теорії емоцій. Функції емоцій і почуттів. Види емоцій.	4	
7	Тема 7. Психофізіологія навчання. Сон і сновидіння 1. Поняття емоції і почуття. Теорії емоцій. Функції емоцій і почуттів. Види емоцій. 2. Індикатори емоцій. Психофізіологічні механізми емоцій. 3. Сон і його види. Теорії сну. Стадії сну. Сновидіння. Функціональне значення сну і потреба в ньому. Регулярний режим сну.	4	
8	Тема 8. Психофізіологія професійної діяльності 1. Властивості нервової системи і характеристика індивідуальності. 2. Індивідуальні особливості поведінки. Дослідження індивідуальності. 3. Працездатність. Функціональні стани організму людини в процесі праці. 4. Оцінка працездатності людини. Динаміка працездатності і характеристика їх фаз. Психофізіологія професійної діяльності.	4	2
Усього годин:		32	10

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Психофізіологія як наука. Рефлекторна діяльність організму.	2	2
2	Психофізіологія зорового аналізатора.	2	2
3	Психофізіологія слухової і вестибулярної систем	2	
4	Психофізіологія нюхового і смакового аналізаторів.	2	2
5	Психофізіологія вісцеросенсорної та сомато-сенсорної систем.	2	
6	Функціональна асиметрія півкуль головного мозку.	2	
7	Психофізіологія пам'яті і уваги.	2	
8	Емоції і цілеспрямована діяльність людини.	2	2
Усього годин:		16	8

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Підготовка до практичних занять та опрацювання лекційного матеріалу	25	9
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції: 1. Смакові рецептори, смакові відчуття і сприйняття. 2. Провідні шляхи і центри вісцеральної сенсорної системи. 3. Вісцеральні відчуття і сприйняття. 4. Тактильне сприйняття, температурна рецепція, больова рецепція, м'язова і суглобова рецепція. 5. Передавання і перероблення сомато-сенсорної інформації. 6. Центральний апарат управління рухами. Рухові програми. Координація рухів. Вироблення рухових навиків. 7. Структури мозку, що забезпечують емоції, їх взаємодія і індивідуальні особливості. 8. Вплив емоцій на функціональний стан людини.	26	72
3	Підготовка та складання екзамену, тестування - Модуль №1 - Модуль №2 - Екзамен	36	36
Усього годин:		81	117

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна			Аудиторна та самостійна робота					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс	10	
20	18		20	17				
Лекції	Вид робіт	Бал	Лекції	Вид робіт	Бал	Практичне завдання	15	
Лекція №1	Практичне заняття №1	4	Лекція №5	Практичне заняття №5	4			
Лекція №2	Практичне заняття №2	4	Лекція №6	Практичне заняття №6	4			
Лекція №3	Практичне заняття №3	5	Лекція №7	Практичне заняття №7	4			
Лекція №4	Практичне заняття №4	5	Лекція №8	Практичне заняття №8	5			

5. Навчально-методичне забезпечення

Методичні рекомендації до вивчення курсу «Психофізіологія»
Дистанційний курс «Психофізіологія»

6.Рекомендована література

Основна:

1. Галян І. Психофізіологія: словник основних понять. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2018. 68 с.

2. Дегтяренко Т. В., Ковиліна В. Г. Психофізіологія розвитку: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: УАІД «Рада», 2022. 327 с.
3. Кокун О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: Монографія. К.: Міленіум, 2004. 265 с.
4. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2006. 184 с.
5. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Піка-Центр, 2009. 400 с.
6. Макаrchук, М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник. К. : ООО «Інтерсервіс», 2011. 329 с.
7. Лісовенко А.Ф., Бедан В.Б. Психофізіологія: практикум. Одеса: Фенікс, 2021. 75 с.
8. Психофізіологія: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.] / І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська., Г. І. Волковська. 4-те вид. перероб. і доп. К. : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. 48 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу в А-Tutor, ID:2522
2. https://www.dkpp.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/kokun_psychofiz.pdf
3. https://www.dkpp.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/makarchuk_psychofiz.pdf
4. https://lib.iitta.gov.ua/10038/1/Monograf_2015.pdf
5. https://lib.iitta.gov.ua/712848/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80_2018.pdf 22.
6. <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/https://core.ac.uk/download/pdf/161263133.pdf> 24.
7. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_anatomii/Biblioteka/Konspekt%20lekt sii%20do%20kursu%20Psykhofizilohiia.pdf

8. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки

